

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Kül-monostorutca 181. szám.

Kiadó hivatal:

Középütcza, Stein J. könyvkereskedése.

Pest, május 10. 1867.

Ő Felsége a király és királyné e hó 8 kán érkeztek fővárosunkba, s habár a hivatalos fogadás el volt tiltva: a roppant népség, amely eltele az indóházat és az utcákat, a virágokkal s szünnyelgekkel s nemzeti lobogókkal díszített épületek ünneplés szint kölesünözték a királyi megérkezésnek.

Az indóháznál fehérbe öltöztetett leánykák s a magyar palotahölgyek, az előcsarnokban a magyar diplomatikus testületek s képviselőházak tagjai vártak ő Felségekre: A király magyar huszárezredesi ruhában, a királyné ibolyaszín könnyű selyem köntösben s fekete kalpagban volt öltözve; így vezette nejét a királyi férj jobbján az indóház előtt álló kocsihoz, honnan a banderitumok s miniszteri fogatokkal együtt rohogott el kocsijok a nép untalan éljenzése közt.

Tegnap a városligetben egyszerre esti 7 óra tájt a király s királyné pár tőrsziszt kíséretében lóháton megjelentek, a népség összetulult a rondó körül s hosszú sorfalat képezett az áthaladók körül, kik onnan a Hermina kápolna felé irányuló úton el, s onnan megint visszaháladtak. Lovaglásuk sokáig tartott, én 8 óra tájt mentem a Hermina kápolna melletti új vendéglőbe, elkölteni estelmet a szabad levegőn, mikor már azt hittük, hogy ő Felségeik hazatértek. A mint magánosan ballagtam egy ösvényen, látom porfelleg közt a királyi lovagokat, a felhőnyban is jól fölismerhetve, fővegem levegőn előtűnt, ő Felségeik igen nyájasan köszöntek, a mi éles szeműkre, figyelőkre és nagy nyájasságukra mutat, mert távolacska voltam, s bizony nem tudhatók: hordár vagy képviselő vagyok.

Mi erdélyi emberek, kiket nem dilettantizmus, hanem kötelesség hívott ide, most lehetünk szerencsések látni a királynét, e béke anyját a nemzet és király közt folyt sajnálatos politikai viszáltnak. Azon nyájas mosolygó szépség, melyet a természet e királynéja halmozott, valóban bekeangyalul jelölt ki őt, ha szerényebb állásban születik, egy család, fényesebb állásban pedig néposaládok kebelében.

En annyiféle arezképei után ismerni véltem ő Felségét, de nem olyannak találam, a minőnek arezképei után képzeltem. Finom aristokratikus női alak, valamely természetes ártatlanul mosolygó vídamsággal, termete karcsú s bájoló, koránál sokkal fiatalabban mutat, habár, hisz kora szerint is, elég fiatal. En éppen nem csodálkozom azon varázsnagyszerűségen, a melyet a lovagias magyarság kebelében maga iránt fölkellett; a női kellemnek hódító hatása van magára is, annál inkább a királyi hatalom nimbusza közül reánk ragyogó szépségnek és nyájasságnak. Ez a királyi nő a magyar nemzetet, tanusított magas rokonszenvre által, ugy is lekötözte, nyelvünket, irodalmunkat szereti s ily szép külsőben lakó, ily nemes lélek méltán vívta ki a nemzet tömjénezését.

Ő Felségét az Isten magyar királynénak teremtette. Kár, hogy nincsen egy afféle Mátyás király korabeli, egészen önálló, független magyar királyságnak, ily monarchiában ezen magasztos szépségtől és szellemű nő fényes hisztóriai nyomait hagyhatná fenn életének.

Az országgyűlés megnyílt volna, ha lett volna kikből; de bizony csak vagy 90-en jelentünk meg az első napon, pedig gyors teendők vannak. Alkotmányos fordulatunknak leghíztosabb záloga a királyi eskü leendő, és így a koronázás minél gyorsabb végrehajtása, mint alkotmányunk garanciája, nemzetünk érdekében áll. Ezen elhatározó tényig az országgyűlésre még sok előmunkát vár, s így a képviselőknek egy napot sem szabad elmulasztani, bízzák másokra a megyékei korteskedéseket vagy a gazdaságot.

A kiegyezkedés alapjai le vannak ugyan téve, alkotmányos létünk restituálva, de még nincs végleg biztosítva, s a nemzetek megint mesterkednek, hogy Magyarországot afféle angol-indiai gyarmati állapotban tartsák. Nem bánják korteskedjünk az olcsón fizetett alispánok és szolgabírók felett, hanem szeretnék az ország indirect adóit körmeik közé kaparítani, hogy professoraikat a magyar pénzből dotálhassák s proletár finnézseiket hízalják a magyar töltött káposztán. Erről ugyan hegedült szent Dávid, mert a 67-es bizottmány munkálata a nemzet concessióinak non plus ultrája, ezért is pártunkra kigyót, békát kiáltottak az ultrák. Ezen a nemzet zöme nem fog menni, s későbbek vagyunk visszaadni újabb provisoriumba s absolutismusha; hanem addig elmegyünk, mert meg vagyunk győződve, hogy ezen lépés a nemzet idővére válik.

A reánk kiáltozott kigyók, békák amphibialis természetét ismerjük, s rettentő sok vörös tollas

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr., 2-szor 6 kr., 3-szor 5 kr., s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Hassenstein és Voglernél (Wollzeile 9. sz.). Nyilttéri cikkek sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelteik.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, n. m. kedden, csütörtökön és szombaton délbén. Előfizetési ár: egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

kalapot látunk most oly fejek, melyeken egy év-tized előtt Mitrovski kalapot látánk fekete kakastollakkal. Ezek szeretnék, hogy a szélsőség összevontsa az alkotmányt, hogy ők az absolutismus zsoldjában újra fényes pléhgallérokhoz jussanak; de a magyar nemzet józanabb, s ha a már restaurált megyékben széttekintünk, láthatjuk, hogy a szélsőbb pártok ok nélkül hivatkoztak Deák ellenében a vidék közvéleményére, a vármegyék Deák pártjához még kedvezőbb arányban állanak, mint a mely arányban áll ezen párt a parlamentben a többi pártokhoz, pedig az erdélyi hatóságok még nincsenek ide számítva, holott csaknem bizonyos, hogy Erdélyben minden törvényhatóság a Deák-párt elveit híven vallja és követi. — Erdély a tapasztalat iskolájában alaposan és higgadtan észlelni megtanult.

Marosszék küldöttsége a királyi biztosnál.

Folyó hó 11-kén délelőtt 11 órakor székünk alsó-kertületének közszeretében és köztiszteletben álló képviselőjénél, idős gróf Teleki Domokos úrnál összegyűlvén, miután az elfogadási óra felől értesültünk, az értekezlet megállapodása értelmében készült két felirattal déli 1 órakor országgyűlési képviselőnk gróf Teleki Domokos úr vezérlete mellett királyi biztos ő nagyméltóságánál az országházában tiszteletünket teendők, megjelentünk.

Mikor is idős gróf Teleki Domokos körülbelől következőleg szolt:

„Nagyméltóságú gróf! Királyi biztos úr! Szerencséseknék éreztük magunkat, miszerint nekünk jutott részünkbe átnyújtani nagyméltóságodnak a nmlgu független felelős magyar miniszteriumhoz és nméltóságodhoz intézett üdvözlő és teljes bizalmat tolmácsoló feliratait Marosszék bizottmánya tagjai többségének s ezekkel együtt 2800-ra menő birtokosainak, kérvén nmltságot, miszerint a felelős kir. miniszteriumhoz intézett feliratunkat feljuttatni és hatályos pártfogásával támogatni méltóztassék.

Üdvözlétnkhöz, bizalom-nyilvánításunkhoz hő ohajaink és kérelmeink csatolvák, s mi meg vagyunk győződve, hogy ez utóbbiakkal is polgári szent kötelességünknek teszünk eleget.

Igen, nmlgu gróf, kir. biztos úr! mert alkotmányos ország polgárai érzelmei, bizalma és ragaszkodása csak motivált lehet, s mennyivel motiváltabbak, annál becsesebbek kell hogy legyenek egy alkotmányos kormány előtt motivumaink, melyek a nmlgu független felelős magyar miniszteriumhoz viseltető bizalmas és hő ragaszkodásunknak alapjául szolgálnak, miszerint meg vagyunk győződve, hogy a miniszterium, mely születését és lételet a magyar alkotmány helyreállításának köszöni, munkásságát a Királyhágon innen is, valamint a magyar alkotmány és törvények helyreállítására fogja irányozni; hiszszük, hogy a nagyméltóságú m. miniszterium is meg van győződve, miszerint alkotmányos országban az alkotmány és törvény olyan, mint a természetben a levegő, melynek mindent át kell hatni, mindent itt jelen lenni, mert csak ott, hol ez jelen van, van élet és virulás; mi nem kételkedünk, miszerint a m. miniszterium is meg van győződve az iránt, hogy egy alkotmányos kormány mint a magnes vonzerejét csak folytonos alkotmányos munkásság által gyarapíthatja.

Nem titok előttünk, nmlgu k. biztos úr, azon nehézségek, melyek nmltgod nagyszerű feladatát környezik, de mi ezen akadályokat nem nevelni, de apasztani kívánjuk, mi készek vagyunk kezdeni, s ezen elhatározott akarattal mellett egyszersmind hő kívánságunk az, miszerint a mindénható nmltgodnak testi és lelki erejét tartsa fenn arra, hogy eddig folytatott hazafi törekvései után, melyek polgártársainak méltánylatát és köztiszteletét kinyerték, a jelenleg nmltgod előtt álló fontos küldetését minden jó hazafi meglegedésére és az egész magyar baza örök halájára végezhesse, befejezhesse!

Mire a k. biztos ő nmltga mintegy így felelt:

„Arra, miket a mltgos gróf úr s egyszersmind régi jó barátom a küldöttség nevében nyilvánítani méltóztatott, szerencsésnek érzem magamat következőleg válaszolhatni.

En igen jól ismerem terheit és nehézségeit azon feladatnak és kötelességnek, melyet elvállaltam, de miután rövid itt létem alatt is annyi megelőző bizalmat és helyes politikai irányt ismertem föl, miután Erdély lakóinál vallás és nemzetiégi különbség nélkül a felelős magyar miniszterium kormányzatával való teljes meglegedést tapasztal-

tam, reméllem, hogy ő Felségenek atyai szándoka, melyet a magyar alkotmány helyreállításával tanusított, nemsokára teljesedésbe fog menni, remélem, hogy a Királyhágon innen is a törvényhatóságok nemsokára bekövetkezendő alkotmányos szervezete által egy szebb és boldogabb jövőnek, egy mindnyajunkat egyformán kielégítő politikai helyzetnek letéve lesznek alapkövei. Tudassák küldöikkel, hogy ohajtásuk szerint készséggel nyujtok segédkezet a nmlgu magyar királyi miniszteriumhoz intézett felirataik felterjesztéséhez és sikerésítéséhez.”

A kir. biztos ő nagyméltóságához intézett felirat következő:

„Nagyméltóságú gróf! Királyi biztos úr!! Marosszék birtokosai, kik a nagyméltóságú magyar független felelős miniszteriumhoz szoló és idemelékelt feliratot aláírták, egyszersmind mellőzhetlen hazafiai kötelességüknek ismerik nagyméltóságodat szinte bizalommal üdvözlőni pályája küszöbén s szerencsét kívánni azon nagy munkához, melynek megoldására kiserelmel len.

Nagy és szép feladat vár nagyméltóságodra, egy országnak hosszú évek zivatarai által hányttvetett s csaknem silyedéig megrongált hajóját a rend és alkotmányos élet biztos kikötőjébe vezérelni.

Éppen ezért, mi Nőé galambját látjuk nagyméltóságod küldetésében, mely zöld olajágat tartván, azon biztatással érkezik közénk, hogy a bárka sokat szenvedett hajószai öltsek le a gyászt. Bevégződtek a megpróbáltatás napjai, mert az özönvíz apadófelben van.

Es valóban nagyméltóságú gróf, királyi biztos úr! nagy szűkségünk van ezen vigasztaló szavakra.

Csaknem két hónapja, mióta urunk, királyunk ő Felségenek bős belátása és kegyelmes akaratával elosztatta egünkről az évek óta táborzó villamos felleget; számunkra még sem sithetett föl a nap jótékony melege, és hogy egy jobb kor küszöbén állunk, csak azon szivárvány mutatja, melyet reményeinkből szőttünk fejünk fölé. Hajónk még most is a régi rendszer és jogtalan állapot moesárain tévedez.

Elcsiggedtünk volna, ha a bizalom nem támogat, azon bizalom, melyet a képviselő háznak marézius havában hazafias kormányunk részére kiállított felhatalmazása és megbízása ébresztett bennünk.

De várakozásunk és titrelmtünk, mint a folyton feszített húr már-már szakadozni kezd.

Kérjük azért nagyméltóságodat kieszközlőni, hogy a mocsáros ár elvégre végkép lecsapoltsassék. Kérjük kieszközlőni, hogy annyi zivatar és hanyatlás után végre a szabadság és alkotmányos élet szent földjén megtelepedhessünk s a testvér hazával való egyesülés új háztartásában, megyei beléltünk alkotmányos szervezete által, magunkat mentől előbb berendezhessük.

Mi a kormány hazafias jóakarata felől meggyőződve levén: készséggel nyujtok segédkezet intézkedéseihöz. Minket nem vezetendnek kisszerti nézetek, a kisebb érdekek elenyésznek a nagyobbak előtt.

Midőn üdvözlétnket és szerencsekíváratunkat megújítanók: teljes tisztelettel kérjük nagyméltóságodat, méltóztassék mellékelte feliratunkat a nagyméltóságú magyar független felelős miniszteriumhoz mielőbb felterjeszteni s annak hazafias támogatása által sikert eszközölni.

Mély tisztelettel maradván

Nagyméltóságú gróf, királyi biztos úrnak M. Várárhelyt, május hó, 1867.

alázatos szolgái: Legidősb gróf Teleki Domokos, értekezleti elnök.

Komáromi Ferencz, tollvivő.

A kir. miniszteriumhoz intézett felirat pedig következőleg szolt:

„Nagyméltóságú magyar felelős független Miniszterium!

Nem titok előttünk, hogy egy országnak — hol a jogeljárás káros elméletéből kiindulva, egy vétkes kormányzat, a jog teljes eltiprását gyakorlta éveken át — újraszervezése s az akadályok elhárítása, vagy legalább helyes kikürtlése, időt s kellő tapintatot igényel.

Tudjuk, miszerint arra, hogy egy ország alkotmányos rendének helyreállítása, a legkedvezőbb körülmények között is, sikerrel haladhasson: nélkülözhetlen kellék, a népek és azok felett álló kormány kölcsönös bizalma.

Hiszszük, hogy míg a nép érzelme, ohajtása a kormány előtt az elzárkozottság leplevel van fe-

dezve, mindaddig a kormány legüdvösebb intézkedései sem bírhatnak a haladás kellő biztosítékával.

Látjuk, hogy jelenben Erdélyi népe ohajtásait, érzelmeit kellőleg kitudni, a kormánynak igen nehéz; mert a tér, melyen azt valóságosan fölismerni lehet, mindez ideig el van foglalva a Királyhágon túl már megszüntetett, de nálunk még élő — vétkes kormányzat közgei által. Sajnosan éreztük, hogy noha az unio törvénye szentesítve van: Erdély még ma is kívül áll azon intézkedések korlátain, melyeknek az egész Magyarországot magukba kellene foglalni.

Legyen szabad ennek okát ott keresnünk, hogy a nmlgu magyar kir. felelős miniszterium nem szerezhetvén még eddig Erdélyi népének ohajtásait s érzelmei felől kellő felvilágosítást: szervező intézkedéseit inkább függőben tartja, hogyszem annak sikerét kockáztatná.

A fennebbiekből kiindulva: előttünk, azon szabad székely nemzet utódai előtt, mely ősi alkotmányának századok során keresztül hő védője volt, s nem egyszer tartá fel a Magyarország önállása ellen intézett csapásokat, — mely nemzet, midőn egyfelől vért és életet áldozott, másfelől — utógondolat nélkül — szívesen megosztott vívmánya gyümölcsén a társnépekkel: ma is mellőzhetlen kötelességünknek látszik, a csak most visszanyert felelős kormányt, ez idő szerint legerősebb fegyverrel: bizalmunkkal támogatni, s útából mindazon akadályokat eltávolítani, melyek működését s Felséges királyunk összes népei boldogítására czélzó kegyes akaratát gátolhatná.

Mellőzhetlen kötelességünk a kormány előtt feltárni keblünket, hogy intézkedéseire nézve, leolvashassa teljes bizalmunkat, s megláthassa azon erős akaratot, melyet tényekben valóítani, felelős kormányunk intézkedései támogatása körül, egy szívvel-lélekkel, készek vagyunk!

Szükségeseznek tartjuk kijelenteni székely jogainkra nézve: miszerint, ha azokat a jelen magyar felelős miniszterium, az átalakítás pillanatában, ez idő szerint tekintetbe nem vehetné, ambar érvényben állóknak tartjuk, de azokra feltékenyek nem vagyunk, s úgy tekintjük ma, mint alvó gyümölcs-szemet, mely majd a törvényhozás melegén, mindazon levelet kifejezheti, melyek ama magas eszméket be nem árnyékolják, melyeket az egyestült Magyarország követve, Európa mívelt népeivel karöltve haladhat, — s mely gyümölcs-szem, ha kötelei ma fölbonthatnának, a még most kedvezőtlen mérsékletű lég hatása alatt, ha végkép még nem semmiltne is, kihajtása talán messze időközé késlelednék.

Fogadja hát a nmlgu Miniszterium e bizalom kifejezésünket biztosítván arra, hogy alkotmányunk esdve várt helyreállítása körül eljárásunkat bigadság, rend s a miniszterium intézkedéseihöz mért hazafias érettség fogja vezetni; és annak kivitelét tulás vagy alkotmányellenes lépés — a mennyire rajtunk áll — pillanatig sem fogják megzavarni.

E biztosítás elfogadása jeléül, legyünk szerencsések: alkotmányunk mielőbbi visszaállításában alkalmat nyerni arra, hogy itt kifejezett bizalmunkat tényekben is fölmutathassuk.

Nyerjük meg mielőbb alkotmányunknak teljes visszaállítását, mely Erdélyre nézve annál inkább kívánatos, mert ezen egy út az, melyen a kormány a nép kívánalmait, érzelmeit fölismerheti; s meggyőződésünk szerint: csak a szabadon választott közigazgatási és törvénykezési tisztviselő által igazgatott megyei élet közreműködésével készülhetnek el azon egyes szálak, melyekből a törvényhozás az egyesült Magyarország tartós és díszes földabroszatát mielőbb megszőheti.

Fogadja tiszteletteljes hazafi bizalmunk kifejezését, melyet mi a rég ohajtott siker reményével nyujtunk.

Maros-Várárhelyt, 1867. május 4-kén

2800 aláírás.

Ezen feliratok átnyújtása után kir. biztos ő nméltósága felkérte vezérünket a küldöttség bemutatására, mi megtörténvén, újabban biztosított igérete felől s ezzel éljenzések közt eltávoztunk.

A küldöttség megjelent tagjai voltak: idős gróf Teleki Domokos elnök, gróf Toldalagi Mihály, Nagy Samu, Máriaffi Albert, gróf Teleki Samu, gróf Toldalagi Victor, Komáromi Ferencz, Bothos Kálmán, Bereczki Sándor, Filep Albert, gróf Rhedei István, Knöpfler Vilmos, Bereczki László, Magyarai Ferencz, Gegő Károly, Szentiványi Kálmán, Jenei József, Vladucz József.

Eltávozván az országházából, vezérünket lakására kísértük, hol köszönetünket nyilvánítván éppen ugy megyei értekezleteinken, mint jelen alka-

lommall is tanúsított hazafias buzgalmaért szívélyes búcsu s pesti útjához őszinte szeretkekvánatok után elváltunk.

Komáromi Ferencz.

A Kolozsmegyei küldöttség tisztelgése kir. biztos ő nmltságánál.

A kolozsmegyei felső kerületi választóknak Gyalu mezővárosában f. hó 8-án történt összejövetel alkalmával nyílt értekezletben hozott határozat, miszerint küldöttség által adassék kifejezés a kir. biztos ő nmlga s a felelős hazai kormány iránti tisztelet s bizalom, hazafias remények és óhajásoknak ezen kerület összes birtokosai és választó polgárai nevében, az említett nyílt értekezleten kifejezett óhajítás értelmében mult vasárnap (f. hó 12-én) hajtattott végre.

A küldöttség tagjai a kaszinóban, mint kitűzött gyűlponton összejövetelén, déli 12 órakor jelentek meg az „országháza”-ban ő nmlga előtt, kit is a vezérő szónok szentkatolnai Bíró Pál következő hazafias és loyális szónoklattal üdvözölt:

„Nagyméltósági királyi biztos úr!

Kegyelmes uram!

Mint Kolozsmegye felső kerülete küldöttsége vagyunk szerencsések nmlgod előtt megjelenni.

Közbizalmunkat bíró képviselőnk Zeyk Károly újbóli megválasztására Gyalu mezővárosában egybe- gyűlt választó birtokosok, polgárok ezen alkotmányos összejövetelt fel akarták használni arra, miszerint küldöttség által Nmlgod előtt tisztelegjenek. Nekünk jutott azon szerencse, hogy e megbízatásunk nyomán Nmlgod előtt ezen választókerületnek a felelős magyar kormány és Nmlgod személye irányában hazafias bizalmunkat, határtalan tiszteletünket kijelentsük.

De nekünk jutott azon kötelesség is, hogy ezen választókerület nevében némely hazafias óhajításainkat, némely aggodalmainkat Nmlgod eleibe terjesztessük!

Kegyelmes uram!

Most, midőn a királyhágóntuli részekben pezsgés a megyei élet, és innen azon néma hallgatás uralg, hazafi óhajítása kerületünknek, óhajítása meggyénnek, sőt merem állítani összes megyéinknek, hogy felelős magyar kormányunk ezen, hála az égnek már összes Magyarhonnak nevezhető megyék között különbséget nem téve, felhatalmazásánál fogva itt is mielőbb a főispánokat az 1848-dik törvény értelmében és szellemében kinevezze, hogy azok alkotmányos vezetése alatt, legdrágább ősi intézményünk, a megyei élet tetteles birtokába juthassunk, hogy a megyék rendezése, tisztviselők és bíróságok választása alkotmányos kezébe legyen letéve; hazafi óhajításunk, hogy ezen reánk nézve fontos és élebevágó tény, a minden igaz honpolgár által óhajítva várt nagy nemzeti országos ünnepig, Felséges királyunk koronázásáig megtörténjen; hazafi óhajításunk, hogy addig is, míg a törvénykezés az összes Magyarhonnra nézve törvényhozás útján állandóan rendelkezik, a jelenleg szellemileg és anyagilag a közérkölség rovására reánk nehezedő idegen törvénykezés, bár kínóváseiben, bár visszaéléseiben szabályoztassék.

Egyszersmind kötelességünk választókerületünk, illetőleg fél Kolozsmegye nevében azon nyilatkozatot is tenni, hogy megyénk valamint 1861-ben, ugy jelen alkalomkor is be fogja bizonyítani, miszerint a nemzetiségi, egyenjogúsági jogok igényekre illő tekintettel tud lenni, és megyei életét nem arra használnia, hogy bizalmunkat bíró felelős kormányunk feladatát nehezítse, hanem hogy azt alkotmányos élete által elősegítse.

Kegyelmes uram! Midőn mi hazafi óhajításainkat Nmlgod előtt kifejezzük, és megyei életünk visszaállítása mellett szót emelünk, meg vagyunk győződve, hogy megyénk, illetőleg összes megyéink sorsát a legilletékesebb hazafi kézbe láthatjuk letéve; mert mindnyáján tudjuk, hogy Nmlgod a Királyhágón túl egy hazafi érzelmű, értelmességéről a közjogok iránti lelkesedéséről nevezetes szép megye köztiszteletét, bizodalmit bíró népszerű főispánja, és ezen köztisztelet, ezen honfi ragaszkodás, ezen bizalom, mely Nmlgod diszes főispáni széket környezi, párosulva azon bizalommal, melylyel Nmlgd felelős kormányunk részéről találkozott, tanujele annak, miszerint Nmlgod az alkotmányos jogok tisztelője és ősi megyei intézményeink bajnoka.

Ezen tudat megnyugtató reánk nézve, és mi a királyhágóntinnen részek sorsát biztos hazafi kezébe látjuk letéve, s meg vagyunk győződve, hogy mindnyájunknak azon forró óhajítása, miszerint ezen részek a nagy Magyarhonnba mielőbb teljesleg és tetteleg beolvadjanak, Nmlgod bölcs vezetése alatt mielőbb teljesülni fog. Eljen!

A küldöttség tagjai által hangoztatott lelkes éljenzés után kir. biztos ő nmlga körülbelől következő feleletet adott:

„A mit személyem iránt a küldöttség érdemes szónoka kinyilatkoztatni szives volt, köszönettel fogadom. En huszonkét éves közpályámon mindig bebizonyítani törekedtem, hogy az alkotmányos jogok tisztelője s a tett barátja vagyok, s mint mindig, ugy most is szemelőtt tartom azon latin közmondást „bis dat, qui cito dat”, és azért most is minden időmet az erdélyi szervezés kérdése körüli munkásságnak szenteltem és reményem, hogy ezen

fontos ügy minden jogos igényeknek s nemzetiségi érdekeknek megfelelőleg s a körülmények hatalmához képest lehető gyorsan fog megoldhatni. S éppen ezért voltam kénytelen e nagyfontosságú ügy körüli elfoglaltságom miatt elhatározni, hogy ezután mind küldöttségeket, mind egyes személyeket csak a hétnek kiszabott napjain fogok elfogadni. Legyenek meggyőződve, hogy én a cselekvés és pedig a gyors cselekvés embere vagyok. Fogadják önök köszönetemet és vigyék meg küldöttség szives nyilatkozatukért viszontüdvözlémet.”

Ezután a vezérő szónok, Sz. Bíró Pál, rendre bemutatta a küldöttség tagjait, kik is következők valának: gr. Eszterházy Kálmán, Pamfleon görög-egyesült esperes, gr. Csáky György, Rosescu g. n. e. lelkész, b. Huszár Sándor, Matskási Péter, Lészai Lajos, Szabó József, Halmágyi Sándor, gr. Wass Albert, Matskási Pál, Zsombori József, Hankovich György, b. Bánffy Kálmán, Vajda Sámuel.

Mely bemutatás s rövid társalgás után a küldöttség azon üntudattal távozott, hogy jól teljesítette kötelességét, midőn, a küldők óhajítása szerint, nyílt hazafias szótát által fejezte ki a kir. biztos ő nmlga s a hazai kormány irányábani érzelmeit, reményeit s bizalmát.

Általában az egész tisztelgés komoly ünnepélyességgel és méltósággal folyt le, s ő nmlga azt szívélyesen fogadta.

Sajnos, hogy némely alaptalan hírek folytán e küldöttség hazafias buzgalma és ezélya méltatlan félremagyarázások s a reactio korából ismert néhány ember által gyanúsítások tárgyává tétetett a városban.

A tények megezáfolják a balhitet, s mi bátran utalunk azokra.

Olvassa el bárki a küldöttség szónokának alkotmányos szellemű beszédét, s látni fogja, hogy abban bizalom a kormány s ő nmlga iránt, jogos remények, miket a független hazafiak mint a kormány egyiránt magukénak vallanak, s elvek, a melyeket az országgyűlés többsége és a felelős miniszterium hirdet, nyertek kifejezést — egyéb semmi.

Olvassa végig bárki a küldöttség névsorát, s látni fogja, hogy az minden időkben önálló, s épp oly higgadt, mint független megyei hazafiakból állott, kiknek köréből csak idomos hazafiasság és politikai érettség nyilatkozata várható.

Az erdélyi muzeum-egylet tisztelgése kir. biztos ő nmltgánál.

Tegnapelőtt az erdélyi muzeum képviselői tisztelegtek kormányzó és királyi biztos ő nmltóságánál, az egylet érdeműs és tudós alelnöke méltóságos Szabó József úr vezetése alatt, ki disz magyar öltözetben bevezetvén a jelen volt választmányi s tisztviselői tagokat (gr. Eszterházy Kálmán, gróf Eszterházy János, Kriza János plüspök, Sáni László, Bányaí Vitalis, Takács János, Szabó Károly, Pávai Elek, Bartha F., Kövári László, Szentkirályi Zsigmond, ifj. Groisz G., Tompa Károly), a következő szép beszéddel üdvözölte kormányzó ő nagyméltóságát:

„Nagyméltósági gróf kormányzó és királyi biztos úr!

Az erdélyi országos muzeum-egylet képviselői kívánják hódolatukat nagyméltóságodnak bemutatni.

Azokban az években, mikor a legmostohább körülmények nemzetünket, minden jogszerű működési térről leszorítva, a megsemmisülés örvényébe valának flusztandók, hazánkban egy nagy fia fölébreszté bennünk azt az erős hitet, miszerint oly nemzetet, mely a műveltségnek arra a fokára emelkedett, hol a lélek magától ösztönyszerileg követeli a tudományok becsülését, a művészet termékeinek gyűjtését és tanulmányozását, az ilyen nemzetet is elsdorhatja a világ piacáról az idők mostohasága, de emléket nem törölheti el soha.

Megfogamzott volt ez az eszme nemzetünk messzelátó fiaiban már akkor, mikor a tudomány magyar akademiáját és a pesti muzeumot alapították; de mikor a nemzetnek erdélyi töredéke földült vagyonának csaknem utolsó romladékából hozza áldozatot egy hasonló célra, egy tartományi muzeum alapításra, akkor elleneink képzeletükben már éppen sirunk föltt tombolának. De szerencsére csak képzeletükben, mert ugyanakkor arra a kérdésre: „fog-e ez a nemzet még tovább is élhetni ősei földén?” a mi sziklaerősségi hitünkben ki lön mondván a felelet: igen, fog élni, mert életrevaló, mert ismeri az életrevalóság föltételeit s azokat megszerezni, fölhasználni akarja és tudja is.

Mit kelle tehát egylettünknek célul kitűzni? egyfelől történeti gyűjtemények által szilárdítani, szélesíteni az alapot azoknak lábai alatt, kiknek a jogteréni küzdés jutott osztályul; másfelől természettudományi buvárdokosok által napfényre hozni földünknek rejtett kincseit; megmutatni népünknek ingyen elhamvadó rengetegeink dúsan fizető hasznát; és megtanítani ötlet nagy értékű tőkétképviseelő növényeink és állataink megismerésére, szaporítására, értékesítésére.

Meg valánk győződve, hogy ezen kettős, ha felülről kellőleg nem is pártolt, de merőben nem is tiltott, földadat megoldása által nemzetünk azt éri el, a mi nálá leginkább hiányzik, t. i. egyfelől a tudomány és művészet magoslatán azt a fokozatot, melyen alól a jelenkor civilizált népei közé nem lehet bejutni, és másfelől — legalább időfolytával — némi

vagyonosságot, mely nélkül minden háttérbe szorításaink fölötti panaszkodás hatástalan, s a mely nélkül legszentebb jogaink se érvényesíthetők.

Fokozá minden erőnk megfeszítését ugyanakkor a társnemzetiségek közti versengés is, látva, hogy mindenik közülük a többiek fölötti supremátia törekvést irta zászlójára, de meg levén egy-szersmind arról is győződve, hogy ha egykoron kibontakozva ebből a mindnyájunkat lenyűgöző tartó fanatismusból, nem fogjuk tovább építeni a nemzetiségek Istentől se kedvelt Babelét, hanem a hazafias egysége zászlója alá sorakozunk, akkor a fogja erre a dicső zászlóra a maga bélyegét nyomni, kinek homlokán a nagyobb műveltség koszorúja fog diszleni.

Kitűzött célunk irányában a működés erőnk-höz képest már kellőleg foly. Könyvtárunk a leg-miveltebb szaktudósok is képes hasznos szolgálót tenni. Régiség és éremtárunk a magasabb igényű búvárnak is tud adatok ezereivel élvezetet nyújtani. A természetiek gyűjteménye is maholnap ugy lesz tekinthető, mint földünknek nem kültőileg színezett képe, hanem valódi természetes darabokból tanulságosan összeillesztett mozaik panorámája.

Szükségesen tartottam s azért szabadságot vevék magamnak muzeumunk keletkezését és mostani állása rövid vázlatát nagyméltóságod kegyes színe előtt föltárni. Vannak időszakok, melyeknek mintegy megünnepelésére örömebb tárjuk föl nem csak szíveinket, hanem minden gondolatunkat, és valjon nem ilyen időpont-e a mostani, midőn örömtől repdeső szívvel sietünk 300 év óta nélkülözött kedves testvérünk karjaiba, hogy vele ismét egy testté, egy lélekke egybeforrva, töle el ne váljunk többé soha? Aztán nem is akartuk a vizontlátás örömet a mult idők fölötti panaszainkkal és szenvedéseink elősorolásával keseríteni, hanem inkább kívántunk a kedves testvérnek a közös háztartásra hazánk zilált állapotában legalább a tudomány terén noha kicsinszerű, de legalább rendezett — gyűjteménnyel némi örömet szerezni.

Csekély hozományunkat kinek tehetnők nagyobb bizalommal kezébe, mint annak a férfinak, kinek őszinte hazafiai buzgalomtól lángol keble Erdély boldogságának szellemi és anyagi jólété ki-fejlesztésének elérhetéseért, körül örömmel hallottuk, mennyire dobog magasztos szíve mindenért, a mi szép, hasznos és jó; mindenért, a mi hazánk föl-emelésére bármilyen tekintetben emeltyűnek tekinthető, és a kire Felséges urunk is Erdély sorsa intézését teljes bizalommal ruházta?

Szép, de terhes földadat, van azonban fölöttünk egy nagyobb hatalom is, mely gondosan őrködik a jó ügy fölött; ebben bizva, szívünk mélyéből az a könyörgés emelkedik az égbe: hogy ez az örök gondviselés küldje szent lelket nagyméltóságodra, hogy győzelmesen vívhasson meg földadata nagyságával, hogy leküzdhesse azon akadályokat, melyek földadata megoldásának rögös ösvényét föltálatkó volnának, hogy ne legyen kénytelen Erdély gordius-csomóját kettévágnia, hanem sikerüljön azt mindenneknek, vagy legalább minél többeknek meglegedésére föloldani.

Ezzel az új életre ébresztő reménnyel járunk mi nagyméltóságodhoz, ezzel a reménnyel ajánljuk intézettinket magas kegyébe, ettől a szívet, lelket emelő reménnytől áthatva kívánjuk, hogy az isteni gondviselés, mely jó kedvben ad nagyméltóságodat nekünk, éppen nagyméltóságodat hazánk megnyugtatóására, önmagával kibékítésére, fölvirágoztatására éltesse sokáig.”

A beszéd végén harsány éljenekben törtek ki a tisztelők, mire ő nagyméltósága röviden, de szívélyesen felelt, fejtegetvén, hogy a muzeum már mint csak tudományos intézet is megérdemli figyelmét, gondoskodását s pártolását, s közelebbi intézetünket meglátogatni ígerte. Erre következtek a személyenkénti bemutatások. Többekkel nyájias leereszkedéssel váltott szót; különösen szeretett pénztárnokunk Bányaí Vitalis úrtól az egylet pénztárának jelen állásáról tudakozódott, s értesülvén, hogy az a befizetni tartozók hanyagsága miatt éppen nem áll a legfényesebb lábán, majd annak idejében az állam általi segélyezés kivételét gondolja közé sorozandja. Végre elbucuszván, azon reménnyel oszlottak szét a tisztelők, hogy szép intézetünk jövőre kedvező kilátásoknak nézhet elébe.

Hivatalos közlemények.

(A „Budapesti Közlöny” után.)
Földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi magyar miniszterem előterjesztése folytán Hídeg-héthy Antalt a nevezett miniszteriumhoz miniszteri tanácsossá nevezem ki.

Kelt Schönbrunnban, 1867. évi május hó 4-én.

Ferencz József, s. k.

Gorove István, s. k.

földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter.

Földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi magyar miniszterem előterjesztése folytán Gervay Mihály nagyváradi postaigazgatót, a nevezett miniszteriumhoz „országos fő-postaigazgató” czímmel osztálytanácsossá nevezem ki.

Kelt Schönbrunnban, 1867. évi május 4-kén.

Ferencz József,

Gorove István, s. k.

földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter.

Földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi magyar miniszterem előterjesztése folytán Ary Ödönt, Németh Imrét és Novelly Antalt az említett miniszteriumhoz titkárokká nevezem ki.

Kelt Schönbrunnban, 1867-dik évi május hó 4-dikén.

Ferencz József, s. k.

Gorove István, s. k.

földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi magyar királyi miniszter Neumann Samut és Heim Pétert, amaz a miniszterium táviradi, emest postai ügyosztályába fogalmazókká nevezte ki.

Levelezés.

Budan, május 4. 1867. — (Közlemény a „budapesti tanáregyletnek” március 30-án, ápril 6-án és ma tartott üléseiről.)

Mintán e lapok hasábjait — ez idő szerint — fontosabb tárgyak veszik igénybe, igekezem közleményem mentől rövidebbre szabni. Ez az oka annak is, hogy a három utóbbi — ugy is egyúlvé tartozó és csak folytatolagos — ülésről együttesen teszsek említést.

A március 30 ki ülésben a felsőbb osztályok-ra nézve határozattá lön a bifurcatio elve.

Azon kérdés, hogy szak-, csoport- vagy osztálytanítás alkalmaztassék-e, ugy döntetett el, miszerint a 3 alsóbb osztályban, a hittan és rajz tanárain kívül, a rendes tantárgyak két-két tanárra bízassanak; a felsőbb osztályokban szaktanítás legyen.

Az egyes tantárgyak általános beosztásában azon lényeges módosítás történt, hogy a latin nyelv tanításának megkezdése a II. osztályba tétetett át. Legfőbb indoka e módosításnak az volt, hogy az I. osztályban a magyar nyelv tanításának több siker legyen biztosítva.

Az ápril 6-iki ülésben megállapították a tantárgyak részletes beosztása az illető oszázamokkal együtt a 6 alsóbb osztályra nézve. Igen kevés változtatással megmaradt a javaslat.

A mai ülésben a 3 felsőbb osztály tantárgyainak beosztása tárgyalottat.

A bizottmányi munkálaton az a változtatás tétetett, hogy a reálirányban a vegytan, mely csak a VII. osztályba volt beosztva, a VIII. osztályban is felvétetett. Az erre szükséges órák a természetrajz- és mennyiségtantól kölcsönöztek, miután az óra számot növelni nem lehetett.

Élénk szóváltást idézett elő azon kérdés: vajjon a görög nyelv kötelezett tantárgy legyen a jogi pályára készülőkre nézve is? Beszédek mondatk pro et contra; és bár a „pro” beszédeknek más argumentumai nem voltak, mint a kegyelet és a külföld példájára hivatkozás: a többség mindazáltal az ő részükről volt.

Es ezzel a tanterv teljesen megállapítottat, és a jövő ülésben hitelesítettni fog.

Legyen szabad végül az érdeklődőket figyelemztetnem, miszerint az egyleti közlöny első füzeté már megjelent, és magában foglalja a Lutter-féle eredeti javaslatot, valamint az összeegyeztető bizottmány tantervi munkálátát is.

Demeter Ferencz.

Ehed. (Marosszék), ápril 1867. — Bekecs alatt a Nyárad jobboldalán, nem messze fekszik egy völgyben Ehed 452 lelket számláló székely falu, a lakosok csaknem kiváólag r. k. vallásnak; meglehetősen termő és kiterjedési határral, csak hogy a nép, kevés kivétellel, dologkerülő, s el van merülve a bűnös és aljas koldulás mesterségében.

Nem látszik semmit használni 16 hó alatt „opportune, importune” történt lelkeszi oktatásom; sőt visszaelnék hivatalos állásom tekintélyével, hamis bizonyítványokat készíttetnek, általok ugy nevezett, Libelus-okat, kolduló leveleket, nagyobb erősség okáért aláíratják saját nevemet, és így compromittáltatik mind személyiségem, mind hivatalos tekintélyem.

Ezen hamis eljárás ellen, hogy nyilvánosan tiltakozzam és kijelentsem: miszerint az efféle nem tettem és nem is fogom tenni; személyiségem és hivatalos állásom szent érdekei parancsolják. Valóban nagy gyalázatjára van az a székely név- és népek, hogy ép, érteljes egyén a helyett, hogy ide haza elsőelné búzakaszalt, megy elég szégyentelentl koldulni; összejárja az egész összes Magyarhont, Lengyelhont, Bukovinát és Moldovát; s visszaélve a könyörteltesek jószágával, a valóban könyöradományra szorultaknak, mindennapi kenyerüket ellopva, minden roszkva, erköletelenséghez, dologkerültséghez hozzászokva, haza hozza Jézus szent nevében nyújtott filléreit, s viszi „Lszák” uramhoz, hol lerészegedve szidalmazza az Istent, kinek nevében gyűjtötte — hogy ne mondjam lopta — pénzt. Szerencsénem egy szokás! Még az is megtörtént, hogy az oly egyén, kinek még ma az asztag az udvarán, másodmagával több mint 3 hóig járt koldulni, s visszatértekkor összevesztett a zsák-mány felett, s perrel osztoztak meg. S mi több, haza jön a férj, s megy a neje; prémes mentében hegykélkedik itthon, s bottal kezében kopogtat idegenek ajtaján; elnevezik magukat más névre és másunnal valóknak, mint közelebből kettő Borsod-megyében Mezökövöndén „Szengyel”, inek nevezté

magát, s csak akkor bukott meg, midőn megnevezte papját is. Készítenek agyagos földből, az elhagyott hivatalos nyomott pecsétet segítségével, szennyes használatokra hivatalos pecsétnyomokat, a mikkel ellátják hamis út- és köldök-leveleiket. Lehet azt tudni, hogy minden könyves koldus ehedi. Az illető hatóságok feladata lenne erélyesen gondoskodni, e nemcsak szegényünkre való, de bűnös szokás megszüntetéséről. Ezeket kívántam nyilvánítani saját tekintélyem megmentéséért és azon reményről vezérelve, hogy ezáltal is valamiképp segíteni fogok, az említett vétkes dolog orvoslása körül, a mit, mint lelkes, kötelességemnek tartok. *)

Dobos István, s. k.
ehedi lelkész.

Alsó-Jára. (Tordamegye) május 1-én, 1867. — Tisztelt szerkesztőség! A „Kolozsvári Közlöny“ idei 50-dik számában szolgabírói eljárásom ellen „Szöllősi János birtokos“ neve aláírásával egy cikk jelent meg, melyre fülvélőgósítást és védelmi okajlatot a következőkben vágyok bátor megtenni, melynek becses lapjában fülvélőre kérem méltóztatásukra tét engedni.

A tény állásának rövidbeírása ez: folyó év április 2-kán viradólaj aláírt birtokos és kereskedő Dávid János úr boltja alatt beástak, s onnan a káros feladása szerint 380 forintot o. é. készpénzt és néhány darab külvelet eloroztak. Ezen rablótolvaj társaságnak s a tárgyi ténynek felderítésére nézve az irt napon a szükséges nyomozatot megkezdtem és sikerült is aztán április 4-kén a nyomozat rendjén több aprólékos tolvajságoknak és kamara-feltöréseknek nyomába akadni; de a bolt-feltörést főbb czinkos, Fejérvári József elöltem nem ismerte be, azt folytonosan tagadta; nem valék képes tehát a káros pénze s kötleveleinek megkapatása és a tény állásának pontos kiderítése érdekében egyebet tenni, mint nevezett egyént rendőri felügyelet alatt április 4-kén szabadon bocsátani azon hitem és reményem mellett, hogy ezen eljárásom a pénz megkapására biztosabb sikerre vezet, mert már ekkor a körülmények oda mutatkoztak, hogy ő csakugyan bűnös lehet ezen bolt-feltörésben is. Elbocsátottam irt czinkost aláírt bíró M. J. úr felügyelete alatt, s meg is hagyta neki, hogy figyelemmel kísérje a tolvajnak minden lépéseit, mert hátha sikerülne fog szép szerével a pénz megkapása; s úgy is történt: nevezett bíró a tolvajt hazáig haza kísérte s tőle 336 forintot átvett; daczára annak, hogy azelőtt a tolvaj haza csendőrök által is megmozdított, s ekkor bevallotta azt is, hogy ő rabolta ki Dávid János úr boltját; de a pénznek a többi részét a kötvényekkel együtt elásta volt az erdőn, s ígerte a bírónak, hogy azokat másnap reggelre, káros részére előállítja, és ekkor őt a bíró rendőri felügyelet nélkül elbocsátotta az erdőre az elásta pénz és kötvények hazahozása végett, mert nem gondolta azt, hogy a tolvaj megszökik s nejét és három nevelőit gyermekét elhagyja; hanem ellenkezőleg történt: megszökött a tolvaj az erdőből, a ki után azonnal csendőröket indítottam, kik őt április 5-kén este Tóvisen elfogták, onnan haza hozták s azután társaival együtt április 6-kán átadtam Tordamegye tekintetes törvényszékének, s azok jelenleg a megyei börtönben vannak letartóztatva, miről bizonyíthat a törvényszék. Ezekből látható, hogy semmi „kivánni valót“ hagy fenn eljárásom tapintatosság és tudás tekintetében, mert a rablótolvaj-társaság általam fülvélőzetet és a károsnak kára egy néhány forint hiájával, egy a kötvények is megtaláltattak, s így az én tapintatos eljárásom által kerültek meg káros részére, a mit maga Dávid János úr is köszönettel beismert, — tehát Szöllősi Jánosnak azon vádja, „hogy én, a káros és sok helybeli értelmiség sürgetésére csak április 4-én kezdtem meg a nyomozatot,“ ez alap-talan ráfogás. Egyébiránt Szöllősi Jánostól, mint boszút esküdt ellenségetől, dicséretet eljárásaimra nem várok, de szükségem sincsen arra; még csak annyit vágyok bátor nyilvánítani, hogy jobb és árnyoldalainkat nekem is, Szöllősi Jánosnak is jól ismeri az alsó-járai nagyon tisztelt értelmiség.

Dávid András, szolgabíró.

KÜLFÖLD.

— Bécsből írják a „Sohles Ztg“-nak: „Ausztria névze Oroszország magatartása igen jelentékeny; a helyzet ismerői véleménye szerint Ausztria nem léphet ki a semlegességből a nélkül, hogy ki ne tegye magát azon veszélynek, hogy Oroszország nyílt pártállást foglal Poroszország mellett és azt a galicziai határon tetlegesíti. Bismarck gr. Görceakoff hgtől azon biztosítást nyerte, hogy azon esetre, ha Ausztria kedvet mutatna a háboruba elegyedni, Oroszország majd sakkban tartja.“

A „Presse“ írja: „A luxemburgi kérdésben kétségtelen a legnagyobb tevékenységet Oroszország feltette ki. Ugy, mint magát a conferentia eszméjét, legújabb hírek szerint Italia részvétét a con-

gressuson is ő indítványozta; mint mondják azért, hogy ezen kérdés európai jellege teljes és legalis alakban nyerjen kifejezést. Angolország és Ausztria helyeselték az indítványt.

Mint a távirat Londonból jelenti, az értekezlet első ülése meg is tartott, daczára a nehézségeknek, mik összejövetelét még az utolsó perczben akadályozni látszának. A londoni értekezlet jelen szervezete és kitűzött célja mellett most mindenkéltől azon kérdéssel kell, hogy foglalkozzék, vajon Luxemburg semlegesítése következtében Poroszország rögtön irtse-e ki a várat, mert hisz a kiirtás elyben Poroszország által már el van fogadva. A conferentia alkudozások mellett más alkudozások folynak Porosz- és Oroszországok között a keleti tenger semlegesítése tárgyában. Ugy látszik, gr. Bismarck kivált a Német államok érdekében helyez arra különös súlyt, minthogy előtte első rendben az áll, hogy Poroszország katonai ereje, a mennyire lehetséges, készen álljon ezen államok rögtön megvédésére.“

FRANCZIAORSZÁG. Az „Opin. Nat.“ a következő híreket sorolja fel: „Luxemburg, május 4. A várbán az erődítési munkálatok és a szállítások folyvást tartanak. A katonai hatóságok jelentékeny gabnavásárlásokat eszközölnek. Egy eichi kereskedő egymaga 1500 szakkal adott el. Tegnap egy tüzéségi tábornok tartott itt szemlét, mult heten egy ezredes. A porosz főtisztek nem hisznek a kiirtásban. A bemenet a várba keményen tiltatik. Az eichi vashámorokban alkalmazott porosz alattvalók meghagyást vettek, tartsák magukat készen a zászlók alá beállni. — Koblenzből írják a „Berlinsche Ztg“-nak: Néhány nap óta erődítések ki-terjesztésén fokozott eréllyel dolgoznak. Daczára, hogy két év óta nagyszámu munkások dolgoznak a várbán, hozzájuk bizonyos számu katonai munkások csatlakoztak, hogy e nagy művek rövid idő alatt befejeztessenek. Katzensteini szállító Bielefeldből 300,000 tallérnyi szállításokra kötött szerződést a kormánnyal Mainz, Coblenz, Luxemburg és Köln várak felszerelésére. — Mainzból írják ugyanazon lapnak: A környékbeli minden faluba rendelt ment, hogy három nap alatt jelentsék be a szolgáltatásos kocsik és szekerek számát. A katonai körökben nagy a tevékenység, hogy minden eshetőségre előkészülve legyenek.“

Belfortban, melynek rendszeren csak gyalogságból és nehéz lovaságból álló helyőrsége, a Mexicoból hazatért tüzéség és utasok által erősbített, hiteles tudósítások szerint lankadatlan dolgoznak a hadkészlet tárgyak gyártásán, s e helyen úgy, mint Metzen és Strassburgban roppant sok hadkészlet halmozatik össze, nevezetesen hidalpalk, melyek segítségével tetszés szerinti mennyiségű hidat verhetnek a Rajnán. Első tekintetre meglepő, hogy a jelentéktelen Belfort tétetik a hadiszerek raktárává, hanem ezen ponton szeli egymást a páris-svájczi és lyon északi vaspálya, mi Belfort fekvésének különös fontosságot nyújt. A keleti Franciaország többi váraiban az erődök nagy sietséggel javíttatnak ki, s új erődítések emelnek, közben igen tekintélyes terjedelemben. A chalonsi tábor időelőtti megnyitását a „Patrie“ úgy magyarázza, hogy ezen rendszabály a kormány különösen óvatosságon gondoskodásának köszönhető. Oly személyek, kik tájékozva vannak a lövevitelre nézve Franciaországba, állítják, hogy egy hónap óta 15,000 ló szállítottat az a német határon.

NÉMETORSZÁG. Az „Augsb. Allg. Ztg“-nak írják: „Poroszország Luxemburg semlegesítését pusztán Ausztria magatartása iránti tekintetből hozta elő. Berlinben azon meggyőződés érlelődött meg, hogy Ausztria háború esetén Poroszországot megtorlani fog iparkodni, és azért jobbnak látták be nem bocsátkozni előbb a háboruba, míg azon eshetőségeknek, hogy Ausztria Franciaországba oldalra áll, nyugodtan nézhetnek szemébe. Ha mindjárt csatlakoznak is, azt híven, miszerint már a luxemburgi kérdés alkalmával fog kiválgani a pártállás megváltoztatása, mégis bizonyos az, hogy ezen változás könnyen megtörténhetik, ha a többi megoldandó kérdés kerül napirendre és hitelérdemlő sugalmazás után közölhetem, hogy a londoni osztrák követnek azon utasítása van, hogy adott alkalmal fátyolozva adja értesítke ezen fordulatot, egyelőre csak azon czélból, hogy Poroszországra nyomás gyakoroltassék, egyszersmind pedig tartassa vissza Poroszországot azon kísérlettől, hogy a conferentia körébe az 1859-ki szerződéseken kívül még más tárgy is belevonattassék. Az osztrák politika ezen fordulata azonban kevésbé függ össze Poroszország azon szándékátalával, hogy a prágai béke V. cikkelyét az északi schlesvigiek átengedését Dániának) semmi be sem veszi, mint inkább azzal, hogy a Majnavonalat tényleg át szándékozik lépni, mire a hessen-darmstadti szerződéssel meg van indítva a kezdet. A német államok egyesítésében az északi szövetséggel az osztrák kormány veszélyt lát Ausztriára, melyet minden rendelkezésre álló eszközökkel megakadályozni el van határozva. Ily eszköznek a Franciaországba való csatlakozást látja. Habár mindaz, mi az osztrák-francia szövetségről beszéltetett, tites kombinát volt is, mégis, mint ténylegest, irhatom azt, hogy az említett esetet illetőleg Ausztria és Franciaország között már határozott egyezmény létezik, habár a formális szerződés nincs is megkötve. Az egyezmény föltétele, és csak azon esetre lép hatályba, ha Poroszország

a Majnavonalat átéli; ugyanoly jellemű ez, mint a tavaly Porosz- és Olaszország között kötött egyezmény. Bármily titokban is tartatott mindaddig ezen egyezmény, fölüléges fömlíteni is, hogy Berlinben tudomással bírnak róla és ellenintézkedéseket tesznek. Ez intézkedések lényege hasonló az említett egyezményhez, vagy is szintén föltételes rendelkezés Oroszországgal, mely azon feltevéssel váltalta magát, hogy adott esetben, ha t. i. a porosz kormány szándékátalának nehézségek gúrdítottának elébe Ausztria részéről, azt sakkban fogja tartani; azon esetre pedig, ha Ausztria tényleg beleegye, azonnal katonailag fog fellépni annak keleti határára. A moszkvai szláv congressus és a czár ötléte csak előjáték. Ily viszonyok közt nem csoda, hogy politikai körökben, a conferentia és a luxemburgi kérdés előrelátható békés megoldása daczára, még sincsenek megnyugtatók.“

OROSZORSZÁG. Róma és Szt-Pétervár közt egyezmény jött létre, mint a lapok írják, melyne fogva a katolikus papság Lengyelországban püspöki hatóságai által egy külön pástori levél által oda utasította, hogy ezentulra ne foglalkozzék politikával és legkevésbé se használja fel hivatalát valamely kormányellenes párt javára, ugyisint ne érvényesítse befolyását a szószerkről vagy gyontatószékben ez irányban, mint eddig oly gyakori volt. Ezen Rómából származott utasítás ellen cselekvők azzal fenyegettek, hogy nemcsak az állami hatóság fenytése alá esnek, hanem a papi hatóság is igénybe fogja venni eziránt a hatalmában álló eszközök szerint büntető hatalmát. Ez egyezmény első következménye, hogy azon papok, kik a lengyel forradalomban való részvétel miatt Oroszországba elszállítottak, visszatérhetési engedélyt nyertek.

A „Zukunft“ írja: „Ugy látszik, hogy az orosz kormány nem bir valami túlságos bizodalommal a conferentia békés megoldásában, s egyszersmind nem is tévesztí el szem elől a keleti dolgokat. Ezért a már régóta megkezdett hadkészletek eréllyel folytatottak, melyek ez idő szerint inkább a lengyel királyságra terjednek ki. Mindazon utasok, kik az utolsó napokban a varsói vonattal érkeztek, egyhangzól beszélnek, hogy az egész vonal hosszában sok katonai mozgalmat tapasztaltak. Ugy látszik, hogy azok a porosz határok felé tolnak előre. Azon vidéken több város és falu helyőrséget nyert, hol előbb ilyes nem volt. Egyszersmind szakadatlan nagy eleség- és takarmány-bevásárlások tétetnek az orosz kormány részére Lengyelországban, Posenben és Galicziában. Krakóban az orosz szállítók, tömeges mennyiségű lisztet, gabnát és kivált zabot vásárolnak össze, melyet a vaspályán rögtön Lengyelországba szállítanak.

A forradalmi emigratio, s névszerint Mieroslawsky ismét hallat magáról. Ez Posenben, de másutt is kiáltványt terjesztett, melyben többi közt azt mondja, „hogy Európa elvégre elérkezett azon határig, hol a nemzetek élete vagy halála felett döntenek. Lengyelország kell, hogy az európai szabadsági harc alatt a legelső sorokban küzdjön.“

KÜLÖNFÉLÉK.

— Ő Felségeik több magán látogatónak örömlket és meglegedéstiket fejezték ki lelkesült fogadtatásuk felett, 9-kén kihallgatáson fogadta ő Felsége a minisztereket és gr. Almásy szertartás-mestert, ugyane nap minisztertanács is tartott. Delután ő Felségeik a városligetben tettek sétalovaglást, csak is 3 udv. csatlós kíséretében, hol mindenütt a nép legmelegebb üdvözlétével találkoztak.

— 10-dikén volt a tavaszi löverseny kezdő napja, az idő nagyon kedvező volt, egy reggeli lanya eső még a port is elverte. 4 óra tájt ő Felségeik is megjelentek a közönség lelkesült éljenzésével találkozá, s helyet foglaltak az udvari páholyban, később ő Felsége lement a részvényesek korlátai közé, s ott a miniszterelnökkel sétált. Az 1-ső díjra Semsey Lajos futtatott, csak a 400 aranyos nemzeti díjt 11 futó közül gr. Bernárd János „La Zingara“ nevű lova nyerte el, úgy szintén Bernárd „Miss O'Rourke“-ja nyerte el a 100 aranyos Széchenyi-díjt is. Az 1000 aranyos császári díjt 4 futató közül gróf Henkel Hugó „Gileste First“-je lett nyertes a vándorló ivadéks versenyben is.

— A mi az osztrák Felségek látogatását Párisban illeti, azt beszélnek, hogy Ferencz József császár első meghívására igenlőleg, de ugyanazon záradékkal válaszolt mint Vilmos király: t. i. „ha a körülmények megengedik.“ Az utóbbi napokban mindazáltal végleges ígéretnek kellett érkeznie a tuileriákban, mert Eugenia császárnő a boulognei erdőben környezetéhez aképp nyilatkozott, hogy a szobák az Elyseében az osztrák császári pár számára már berendeztetének. A látogatás tehát az orosz császárnő előtt s közvetlenül a pesti koronázás után történnek. Ő Felségeiket Károly Lajos főherceg és báró Benst kísérendik. Ez tudvalevőleg először történnék, hogy Ferencz József császár a francia fővárost meglátogassa.

— Lónyai M. Bereghmegei tiszabírói kerületében újból és egyhangulag megválasztott képviselőnek.

— Zeyk Károly államtitkár a Kolozs megye felső kerületének újból megválasztott képviselője, választói nevében hálát és bizalmat feliralt nyújtott át Deák Ferencznek, mit a szerény nagy hazafi szokott kedves modorában köszönt meg. (P. N.)

— A „Hon“-ban nyilatkozat jelent meg a gyulafehérvári tanári testület aláírásával, melyben kijelentik, hogy a „Hon“ előbbi számában megjelent azon közlésnek, hogy Fogarassi ő nmiga az erdélyi kath. iskolákba jésuitákat akarna alkalmazni, hogy a tanári póttízetéseket visszatartotta volna, hogy a fiatalság önképző társulatát betiltotta volna, alapatlan; mert jésuitákat nem akart behozni, mert a póttízetése kiadásában még közbenjáró volt a főkörmányszéknél és a fiatalság önképző társulatát nem betiltotta, hanem csak felfüggesztette át, ez körülbelől lényege a hosszasan czafoló cikknek.

— Az angol-osztrák kereskedelmi szerződés megkötésénél a magyar kormányt Kautz Gyula, egyetemi tanár, képviseli.

— Budán 30,000 személy számára állítandó alványok jutányosak lesznek, s legfeljebb egy személyre 5 frt esik.

— A koronázásra ugyanazon kocsit alkalmazzák, melyet M. Theresia koronázásakor használtak. Átalakítása 25,000 frtba kerül.

— A zágrábi tartományi gyűlés május 11-diki ülésében Perkovic indítványára elhatározott, hogy a még 1861-ben felterjesztett törvény — mely a képviselők nem felelősségét és sérthetőségét megállítja — szentesítése szorgalmaztassék, mivel ennek megadásáig minden szavazástól tartózkodni fognak a képviselők. Az elnök haladéktalan felterjesztésére a határozatnak ígértet tett.

— A párisi világkiállításán a magyar kender legerősebbnek ismerte el a jury, minék következtében a jury elnöke azon nyilatkozatot tette, hogy a francia tengerészeti miniszternek ajánlani fogja mint a marina szükségleteire legalkalmasabbat.

— Az annyit és oly méltatlanul szenvedett Tancsics a „Hon“ hasábjain ezen nyilvános köszönetét teszi közzé. Kossuth Lajos száztizenöt forintot küldött isüség enyhítésére. — Az emberi részvét e megható nyilvánulásánál feldobogott keblem az érzelemtől, mely pillanatokra feledtet a méltatlan szenvedés fájdalmát, melyet mindig érezek, mikor honfitársaim nemes jótékonyaságát tapasztálom. — Ez érzelemtől hevülve sietek hálás köszönetemet nyilvánítani mindazok irányában, kik hal-sorsom viselését részvétükkel megkönnyíteni sziveskedtek. Örökdjék a gondviselés jóltétük felett, örökdjék a hazának a hazán kívül oly becses, oly drága élet felett! Tancsics.

— Kossuth két fiának tervezete a Susát a mont cenisi alagutal egybekötő vasútra elfogadtatván, ezen munkát a két jeles ifjú felügyelete alatt kezdetet meg.

— Ő Felsége által örökös birodalmi tanácsosi méltóságra emeltettek: Vilmos Károly Ágost schaumburglippei herceg, Porcia Alfons Szerafin hercegprímás, Beufort-Spontin Alfréd herceg kamarás és gróf Fünfkirchen tőkés tanácsos. Élethossziglan tartó birodalmi tanácsosi méltóságra emeltettek: dr. Arndts Lajos egyetemi tanár, herceg Auersperg Keresztély Vince kamarás, gróf Blome Gusztáv tőkés tanácsos és követ, gróf Constanti Ferdinand, herceg Czartoriski Konstantin, báró Doblhoff-Dier Antal, báró Gablenz Lajos tőkés tanácsos és altábornagy, gróf Hartig Ede csehországi országos főmarsall, dr. Hasner Lipót lovag, udvari tanácsos és egyetemi tanár, báró Hock Károly tőkés és államtanácsos, báró John Xav. Ferencz tőkés tan. hadügym. és altábornagy, dr. Karajan Tivadar a tudományos akadémia elnöke, gr. Mensdorff-Pouilly Sándor tőkés tanácsos és altábornagy, gr. Mercandini Ferencz tőkés tanácsos és a legfőbb számvevői udvar elnöke, gróf Mitrowsky Wladimir kamarás, Schmerling Antal lovag a legfőbb törvényszék elnöke, Tegetthoff Vilmos altengernagy, báró Werner József tőkés tanácsos és követ, gróf Wrnbá-Frendenthal Rudolf Ödön tőkés tanácsos és báró Wullerstorff-Urbair Bernhard tőkés tanácsos és altengernagy.

— A fiúmei kérdés e hó 9-dikén került szőnyegre a zágrábi tartományi gyűlésen. Racky oda nyilatkozott, hogy 1848 óta megszűnt a kapocs Magyarország és Fiume között; ünneplőyes tiltakozást indítványoz a magyar miniszteriumnak Fiume, a hárommegykirályok ügyeibe való beavatkozás és Fiumének a magyar országgyűlésen való képviseltetése ellen. (Elfogadtott.) — Bernad olasz nyelven akart szólni, de a karzat által elnémított. Erre a fiúmeiek elhagyják a tartománygyűlési termet. Az elnök azon észrevétele, hogy az utóbbi ülésen meg volt engedve Ciotta képviselőnek olaszul szólni, nem méltatott figyelemre. Mindezek daczára a fiúmei képviselők bevárndják a zárszavazásokat.

— A derek fiúmeiek már előkészületeket tesznek a pesti országgyűlésre fyaló követválasztásra, erre pedig a fiúmeiek közbecsültését és szeretetét megnyert Radics Ákos van kinézve, ki, mint somogyi tősgyökere magyar származást, a tanácskozási nyelvek is teljes birtokában van.

— A főispánok hivatalos esküje. — „En — esküszöm az egy élő Istenre, boldogul-

